

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Информација о монетарним и фискалним кретањима

АВГУСТ 2022. ГОДИНЕ

НОВИ САД, НОВЕМБАР 2022. ГОДИНЕ

Садржај

I Општи преглед монетарних и фискалних кретања	2
II Монетарна кретања	3
Референтна каматна стопа НБС	3
Каматне стопе.....	5
Токови капитала из иностранства.....	8
Курс динара	8
Кредити	9
III Фискална кретања	12
Фискални резултат опште државе	12
Фискални резултат опште државе по нивоима власти	13
Јавни дуг опште државе и централног нивоа власти	14
Извор података	14

I Општи преглед монетарних и фискалних кретања

Међугодишња инфлација је у септембру 2022. године износила 14,0%, док је на месечном нивоу износила 1,5%.

Референтна каматна стопа Народне банке Србије (НБС) је у октобру 2022. повећана за још 50 базних поена, на 4,0%.

Девизне резерве су на крају августа 2022. године износиле 15,9 млрд евра и биле су за 852,8 млн евра или 5,7% више него на крају претходног месеца.

Просечна каматна стопа на нове кредите привреди је у августу 2022. износила 4,6% (на динарске кредите), односно 3,9% (на евроиндексиране кредите и кредите у еврима).

Просечна каматна стопа на нове кредите становништву износила је 10,8% у августу 2022. године (на динарске кредите), односно 4,1% (на евроиндексиране кредите и кредите у еврима).

Просечна каматна стопа на нове орочене депозите привреде је у августу 2022. износила 5,4% на нове динарске депозите, односно 0,9% на нове девизне депозите привреде.

Просечна каматна стопа на штедњу становништва у динарима је у августу 2022. износила 3,1%, а на девизну штедњу 1,6%.

Прилив страних директних инвестиција (СДИ) у Републици Србији у периоду јануар - август 2022. износио је 2,7 млрд евра (нето 2,5 млрд евра).

У одосу на јул, вредност динара према еврџ и долару је остала готово непромењена (1 EUR = 117,3686 RSD; 1 USD = 116,8661 RSD, август, крај периода).

Укупни домаћи кредити су у августу забележили међугодишњи раст од 12,1%.

На нивоу опште државе у периоду јануар - август остварен је фискални суфицит у износу од 27,5 млрд динара и примарни фискални суфицит у износу од 119,1 млрд динара.

У првих осам месеци 2022. године остварен је суфицит републичког буџета у износу од 0,5 млрд динара. Само у августу је остварен дефицит у износу од 0,7 млрд динара.

На крају августа 2022. године јавни дуг опште државе достигао је ниво од 54,0% БДП-а, а јавни дуг централног нивоа власти износио је 53,4% БДП-а.

У зависности од глобалне геополитичке ситуације и кретања кључних монетарних и макроекономских фактора из домаћег и међународног окружења у наредном периоду, НБС ће процењивати да ли има потребе за додатним заштравањем монетарних услова. **Према речима НБС, приоритет монетарне политике и даље ће бити обезбеђење ценовне и финансијске стабилности у средњем року, уз подршку даљем привредном расту.**

II Монетарна кретања

Инфлација се од краја 2013. све до избијања актуелне кризе кретала у просеку на нивоу од око 2%. Повећање инфлације од средине 2021. године вођено је повећањем цена хране и светске цене нафте, као и њеном изразито ниском базом из 2020. године. Просечна инфлација је у 2021. износила 4,0%. Настављен раст цена енергената на светском тржишту и увозне инфлације, уз ефекте суше не само на домаћем тржишту већ и у већем делу Европе, који се одражава на даљи раст цена хране, за последицу има наставак раста инфлације. **У септембру 2022. године међугодишња инфлација је износила 14,0%**, при чему је око 70% доприноса инфлацији и даље последица раста цена хране и енергената. На месечном нивоу, инфлација је у септембру у односу на август износила 1,5%.

Референтна каматна стопа НБС

У условима настављених трошковних притисака и раста увозне инфлације, НБС је одлучила да додатно повећа референтну каматну стопу и тиме настави поштравање монетарних услова, па је тако **у октобру 2022. године НБС повећала референтну каматну стопу за још 50 базних поена, на ниво од 4,0%**.

Доносећи одлуку о повећању референтне каматне стопе, НБС настоји да ограничи инфлаторно деловање фактора на страни тражње и секундарне ефекте раста цена хране и енергената на остале цене путем инфлационих очекивања. Тиме тежи да допринесе да се инфлација у Србији нађе на опадајућој путањи и да се врати у границе дозвољеног одступања од циља до краја периода пројекције. На овај начин НБС постепено, али континуирано, поштрава монетарне услове на домаћем тржишту од октобра прошле године, водећи притом рачуна и о расту привредне активности. **Октобарско повећање референтне каматне стопе представља њено седмо узастопно повећање - референтна каматна стопа је од априла ове године повећана за укупно 300 базних поена.** Поред повећања основних каматних стопа и поштравања услова динарске ликвидности, НБС ценовној стабилности у средњем року знатно доприноси и одржавањем релативне стабилности курса динара према еврџу, кроз ограничавање преношења раста увозних цена на домаће цене.

Приликом доношења одлуке о повећању референтне каматне стопе, НБС је имала у виду и да су геополитичка дешавања и ескалација конфликта у Украјини утицали на то да светске цене енергената и примарних производа у првој половини ове године достигну највише нивое, што је за последицу имало даљи раст глобалне инфлације. Због тога су **многе централне банке протеклих месеци заостравале своје монетарне политике динамичније него што се очекивало**, коригујући притом навише своје пројекције кретања инфлације, као и очекивања који ће бити највиши ниво инфлације и када би она требало да се достигне. **Европска централна**

банка се у септембру одлучила за највеће повећање своје основне каматне стопе икада забележено (75 базних поена), а слично повећање очекује се и у октобру. На то указује и податак о даљем расту инфлације у зони евра на нови историјски максимум (двоцифрени ниво у септембру). У истој мери у септембру је основне каматне стопе повећао и Систем федералних резерви. Наставак поштравања монетарне политике очекује се и у наредном периоду, јер, према очекивањима, инфлација у зони евра и Сједињеним Америчким Државама не би требало да се врати у границе циља пре 2024.

Уз неповољније изгледе глобалног привредног раста, даље заштравање монетарних политика може утицати и на повећање волатилности на међународном финансијском тржишту и наставак већ присутног усмеравања глобалних токова капитала од земаља у развоју ка развијенијим економијама. Иако су због појачаних рецесионих притисака на глобалном нивоу светске цене нафте и других примарних производа смањене претходних месеци, оне су и даље волатилне и налазе се на знатно вишем нивоу него пре годину дана. **Неизвесност је посебно велика у погледу расположивости природног гаса у Европи и његове цене током зиме** због додатног заштравања геополитичких тензија.

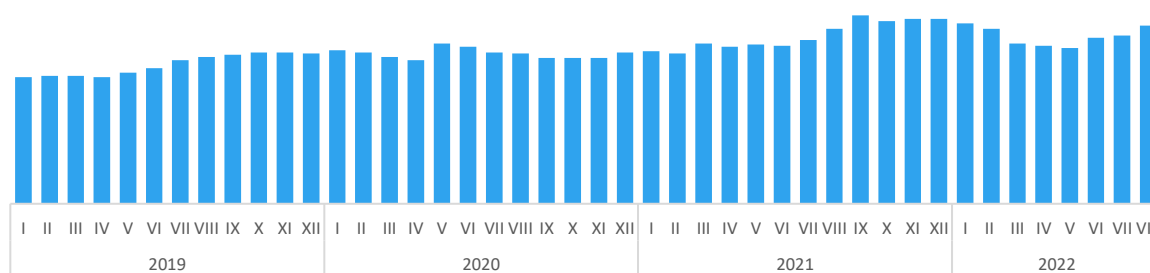
У зависности од глобалне геополитичке ситуације и кретања кључних монетарних и макроекономских фактора из домаћег и међународног окружења у наредном периоду, **НБС ће процењивати да ли има потребе за додатним заштравањем монетарних услова**. Према речима НБС, приоритет монетарне политике и даље ће бити обезбеђење ценовне и финансијске стабилности у средњем року, уз подршку даљем привредном расту.

Обавезна резерва, важан инструмент монетарне политике, је у августу 2022. износила **2,7 млрд евра** и **259,4 млрд динара** (за 0,1 млрд евра, односно 8,3 млрд динара више у односу на јун).

Девизне резерве

Девизне резерве НБС (брuto) су на крају августа 2022. године износиле 15,9 млрд евра и биле су за 852,8 млн евра или 5,7% више него на крају претходног месеца. У односу на август 2021. године, девизне резерве су на крају августа ове године биле веће за 290,2 млн евра или 1,9%.

Кретање девизних резерви НБС, август 2022. године (у млрд евра)

Ефекат тржишних фактора у августу био је негативан у нето износу од 12,9 млн евра.

Обим реализоване трговине девизама на међубанкарском девизном тржишту у августу износио је 896,3 млн евра и био је за 167,9 млн евра мањи него у претходном месецу. У првих осам месеци ове године, у међубанкарској трговини реализовано је укупно 6.247,9 млн евра.

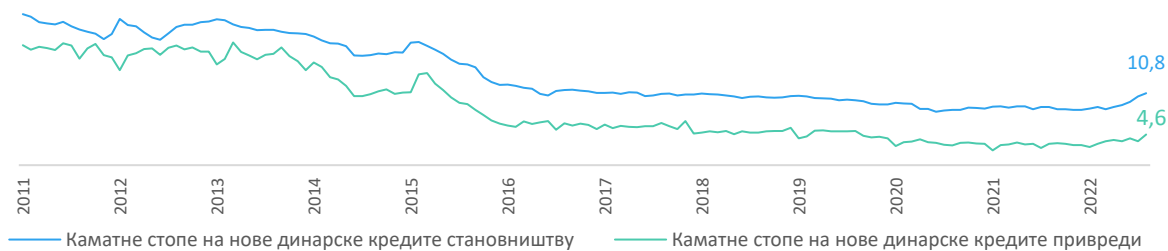
Каматне стопе

Каматне стопе на нове динарске кредите привреди и становништву крећу се изнад вредности које су у просеку бележиле у прошлој години.

Просечна каматна стопа на нове динарске кредите привреди је у августу 2022. године износила 4,6% и била је за 1,0 п.п. већа у односу на јул. Највећи допринос повећању имала је каматна стопа на нове динарске кредите за обртна средства, која је у односу на јул повећана за 1,7 п.п. и износила је 5,6% у августу. Просечна каматна стопа на остале динарске кредите привреди је повећана у односу на јул за 0,6 п.п. и у августу је износила 3,0%, док је просечна каматна стопа на нове инвестиционе кредите привреди у динарима повећана за 0,1 п.п. у односу на јул и износила 6,2% у августу 2022. године.

Просечна каматна стопа на новоодобрене динарске кредите становништву је у августу 2022. године износила 10,8% и била је за 0,5 п.п. виша у односу на јул. Највише су биле просечна каматна стопа на готовинске динарске кредите (11,2%, за 0,4 п.п. виша него у јулу), као и просечна каматна стопа на стамбене кредите становништву у динарима, која је износила 10,3% (за 0,4 п.п. виша него у јулу). Просечна каматна стопа на остале некатегорисане динарске кредите становништву у динарима је износила 9,4% у августу (за 1,1 п.п. више у односу на јул), а најнижа је била просечна каматна стопа на нове потрошачке кредите становништву у динарима која је у августу износила 1,7% (за 0,2 п.п. мања у односу на јул).

Каматне стопе на новоодобрене динарске кредите становништву и привреди, август 2022. године (у %)

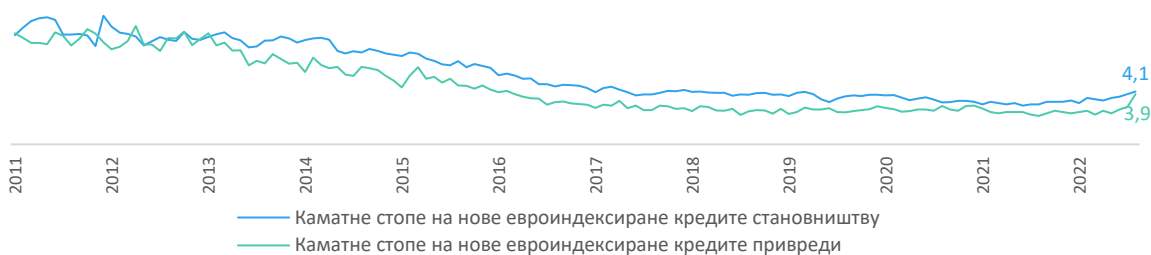
Каматне стопе на евроиндексиране кредите на домаћем тржишту крећу се изнад минималних вредности из 2021. године.

Просечна каматна стопа на евроиндексиране кредите и кредите у еврима привреди је у августу 2022. године износила 3,9%, и за 1,0 п.п. је била већа у односу на јул. Највиша је била просечна каматна стопа на остале динарске кредите индексирание у еврима и износила је 4,1% у августу (већа за 1,9 п.п. у односу на јул), а затим просечна каматна стопа на кредите за обртна средства индексирание у еврима која је износила 4,0% (за 1,1 п.п. већа у односу на јул). Просечна каматна стопа на инвестиционе кредите индексирание у еврима износила је 3,8% (за 0,7 п.п. већа у односу на јул), док је просечна каматна стопа на кредите за увоз индексирание у еврима износила 2,5% (за 0,8 п.п. већа у односу на јул).

Просечна каматна стопа на евроиндексиране кредите и кредите у еврима становништву је у августу 2022. године износила 4,1% и била је већа у односу на јул за 0,3 п.п. Највиша је била просечна каматна стопа на остале евроиндексиране или кредите у еврима и износила је 6,8%, (за 0,4 п.п. више у односу на јул). Потом следе просечна каматна стопа на потрошачке кредите становништву у еврима која је у августу износила 4,6% (за 0,2 п.п. више у односу на јул), те просечна каматна стопа на готовинске кредите у еврима која је у августу износила 4,0% (за 0,8 п.п. већа у односу на јул). Просечна каматна стопа на стамбене кредите евроиндексиране или кредите у еврима становништву износила је 3,3% у августу (за 0,2 п.п више у односу на јул).

Каматне стопе на новоодобрене евроиндексиране и евро кредите становништву и привреди, август 2022. године (у %)

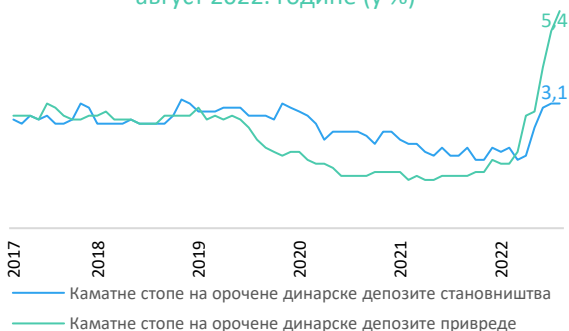

Динарска штедња становништва је у претходне четири године забележила снажан раст (22% у 2018, 31% у 2019, 17% у 2020. и 12% у 2021).

У првој половини године укупна штедња становништва је расла, што је показатељ очуваног поверења грађана у домаћи финансијски систем. Појачавање глобалне неизвесности услед избијања кризе у Украјини, која се крајем фебруара надовезала на двогодишњу пандемију, имало је за последицу рекордну тражњу грађана за страном готовином, што је променило валутну структуру штедње у корист девизне. Захваљујући активностима НБС којима је очувана стабилност курса динара према евр у и омогућено несметано снабдевање домаћег финансијског сектора страном готовином, ова кретања су већ током априла заустављена, од маја су поново присутни апрецијацијски притисци, а **од јуна динарска штедња наставља да расте.**

Просечна каматна стопа на штедњу становништва у динарима је у августу 2022. године износила 3,1% (непромењена у односу на јул), а на девизну штедњу 1,6% (за 0,3 п.п. већа у односу на јул). Просечна каматна стопа на нове орочене депозите привреде је у августу износила 5,4% на динарске депозите (за 0,4 п.п. већа у односу на јул) и 0,9% на девизне депозите привреде (за 0,2 п.п. мања у односу на јул).

Каматне стопе на орочене динарске депозите становништва и привреде, август 2022. године (у %)

Каматне стопе на орочене девизне депозите становништва и привреде, август 2022. године (у %)

Најновија полугодишња анализа исплативости штедње НБС из августа 2022. године, урађена за период од јуна 2012. до јуна 2022. године, потврдила је **већу исплативост штедње у домаћој валути**. Пресудни фактори који су допринели таквом резултату су, пре свега, постигнута и очувана макроекономска стабилност дужи низ година, више каматне стопе на динарску штедњу него на штедњу у еврима и неопорезивање динарске штедње. Уз то, на њену већу исплативост утицале су благовремено донете мере монетарне и фискалне политике за ублажавање негативних ефеката кризе изазване пандемијом и ескалацијом сукоба у Украјини.

Када се посматра кретање штедње у последњих десет година, **динарска штедња је повећана готово пет пута** и крајем јуна 2022. године достигла је 85,9 млрд динара. При томе, половина овог раста остварена је у последње три године, до избијања кризе у Украјини, и поред смањења каматних стопа и негативних утицаја пандемије. Истовремено, рочна структура се позитивно променила - **расте учешће дугорочних депозита. И девизна штедња расте у последњих десет година**, са 7,9 млрд евра половином 2012. године на 13,2 млрд евра половином 2022. године.

Штедња у домаћој валути орочена на годину дана и занављана у периоду од десет година била је исплативија од депозита положеног на исти рок у еврима. Тако би штедиша који је штедео у динарима на улог од 100.000 динара на крају периода орочења, у јуну 2022. године, добио преко 44.000 динара (готово 380 евра) више од штедише који би у истом периоду на девизну штедњу у еврима положио исти износ. Динарски штедиша који је од јуна 2021. године штедео у динарима на улог од 100.000 динара добио би у јуну 2022. године преко 1.300 динара (11 евра) више од штедише који би у истом периоду орочио идентичан износ у еврима.

Што се тиче депозита орочених на три месеца, штедња у динарима била је исплативија од штедње у еврима у 89 одсто тромесечних потпериода, а код штедње орочене на две године динарска штедња је била атрактивнија у свим двогодишњим потпериодима. Дакле, без обзира на то да ли је штедња орочена на кратак или дуг рок - **у претходних десет година било је исплативије штедети у домаћој валути**.

Премија ризика Србије током 2022. године под утицајем је дешавања у међународном окружењу, а највише је под утицајем ескалације геополитичких тензија, што је за последицу имало раст глобалне перцепције ризика од фебруара ове године.

Потврда добро вођене економске политике у периоду најновије кризе огледа се у **задржавању кредитног рејтинга Србије** на нивоу *BB+*, са стабилним изгледима од стране рејтинг агенција *Fitch Ratings* и *Standard and Poor's*, које су навеле сличне аргументе за своје одлуке: кредибилитет и континуитет монетарне политике Србије, одговорна фискална политика, отпорност економије, очувана стабилност банкарског сектора, квалитетније управљање и виши ниво економског развоја од земаља са сличним кредитним рејтингом и повољни изгледи за привредни раст Србије инициран знатним приливом инвестиција у извозно оријентисане секторе.

Кредитни рејтинг Србије, август 2022. године

	Рејтинг	Датум	Активност
<i>Standard & Poor's</i>	<i>BB+ / стабилни изгледи</i>	10.06.2022.	<i>потврђен рејтинг</i>
<i>Fitch Ratings</i>	<i>BB+ / стабилни изгледи</i>	19.08.2022.	<i>потврђен рејтинг</i>
<i>Moody's Investors Service</i>	<i>Ba2 / стабилни изгледи</i>	12.03.2021.	<i>повећан рејтинг</i>

Токови капитала из иностранства

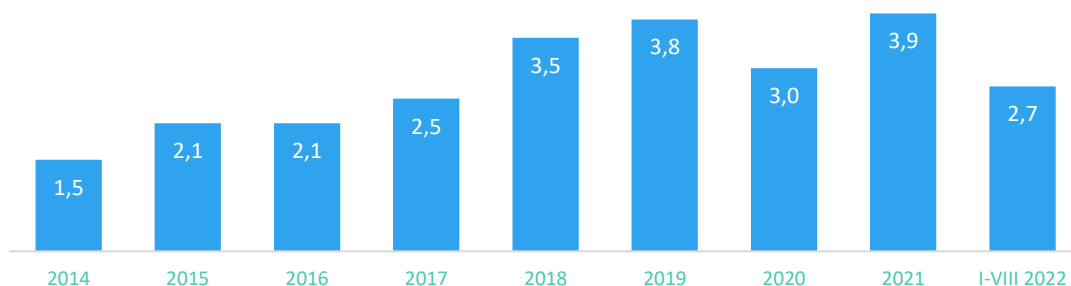
Макроекономска и финансијска стабилност, уз структурне реформе, створиле су повољан амбијент за СДИ у Србији, које су секторски и географски диверсификоване и доприносе расту запослености и извозном потенцијалу земље.

Од укупно 14,2 млрд евра СДИ у последње четири године (2018-2021), 8,1 млрд евра је усмерено у разменљиве секторе, а од тога 4,3 млрд евра у прерађивачку индустрију. Сектори прерађивачке индустрије са највећим приливом СДИ (металска, ауто, прехранбена, гума и пластика) бележе снажан раст запослености, производње и извоза. **Србија је привукла око 60% укупних СДИ у регион Западног Балкана.**

Прилив СДИ у 2021. години износио је рекордних 3,9 млрд евра (нето 3,6 млрд евра). **Прилив СДИ у периоду јануар - август 2022. године износио је 2,7 млрд евра (нето 2,5 млрд евра),** а позитивни трендови настављени су и у септембру и у октобру.

СДИ у Србији су и географски диверсификоване, с растућим учешћем земаља из азијско-пацифичког региона поред ЕУ. У периоду 2019-2021. највећи део прилива СДИ је и даље потицао из земаља ЕУ (око 57%), али уз растуће учешће азијских земаља (око 20%), пре свих Кине/Хонг-Конга, као и из САД и европских земаља ван ЕУ попут Русије, Турске и Швајцарске.

СДИ у Републици Србији, 2014 - I-VIII 2022. (млрд евра)

Курс динара

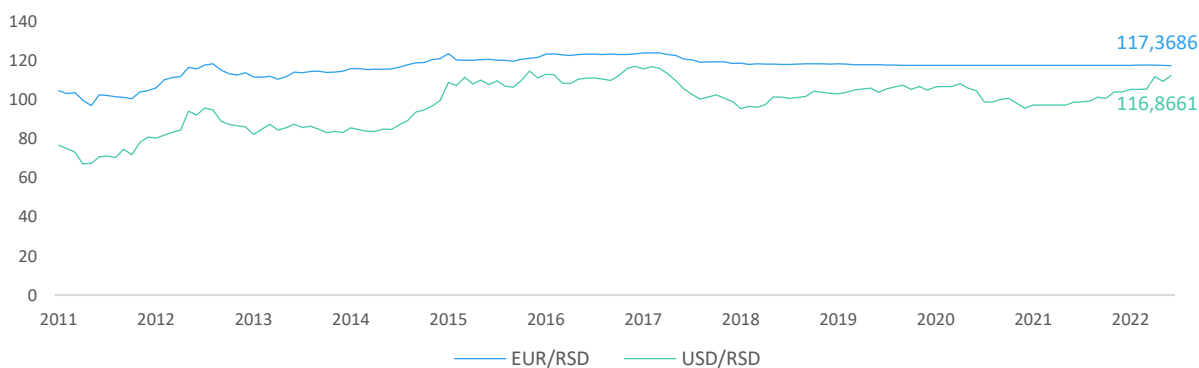
Стабилно кретање курса динара према еврџу настављено је и у 2022. године - **током девет месеци текуће године динар је ојачао за 0,2%.**

На јачање депрецијацијских притисака од четвртог квартала 2021. године утицао је повећан увоз енергената, а од краја фебруара 2022. и повећана аверзија према ризику на међународном финансијском тржишту и знатно повећана тражња грађана за девизама у првим недељама након избијања конфликта у Украјини. Ти притисци ослабили су у априлу, а **од маја је понуда девиза надмашила тражњу,** тако да је у периоду мај - септембар НБС била нето купац девиза.

Динар је просечно у августу 2022. године номинално и реално апрецирао за 0,2% и 3,9% реално, мг. У одосу на јул, вредност динара према еврџу и долару је остала готово непромењена (1 EUR=117,3686 RSD; 1 USD=116,8661 RSD, август, крај периода).

Кретање курса динара према еврџ и према долару, август 2022 - крај периода

Ради ублажавања прекомерних краткорочних осцилација курса динара, НБС је у августу интервенисала на међубанкарском девизном тржишту нето куповином девиза у износу од 450 млн евра.

Кредити

Домаћа кредитна активност наставила је тренд стабилног раста у 2022. години. Укупни домаћи кредити су у августу забележили међугодишњи раст од 12,1%, вођени растом кредита привреди, а затим и становништву. Структура кредита остала је повољна са становишта доприноса привредном расту - вођена финансирањем обртних средстава и инвестиција код привреде и стамбених кредита код становништва.

Инвестициони кредити су у августу чинили 40% укупних кредита привреди, а учешће кредита за ликвидност и обртна средства је износило 47%, уз подршку кредита из гарантних шема. Кредити одобрени микро, малим и средњим предузећима чинили су 61% укупних кредита привреди у августу 2022. године.

У августу је регистровано **номинално повећање кредитних пласмана привреди од 14,0% мг, док је кредитна активност становништву порасла по стопи од 8,7% мг, номинално.**

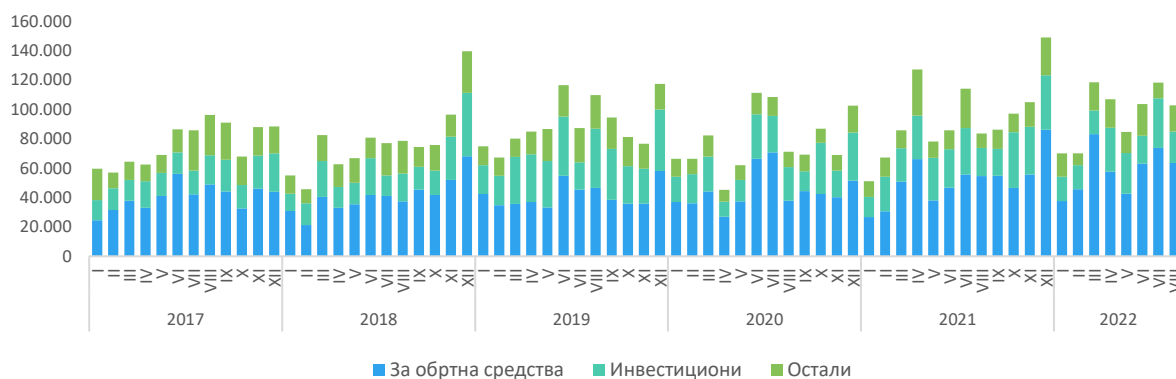
Кредити привреди и становништву, август 2022. године (мг. стопе раста, у %)

Обим новоодобрених кредита привреди је у августу 2022. године износио 102,6 млрд динара, што је за 22,9% више у односу на август 2021. године, а за 13,6% мање него у претходном јулу месецу. Више од половине тих кредита чинили су кредити за обртна средства (61,8%), док су инвестициони кредити чинили (20,8%) новоодобрених кредита привреди у августу 2022. године.

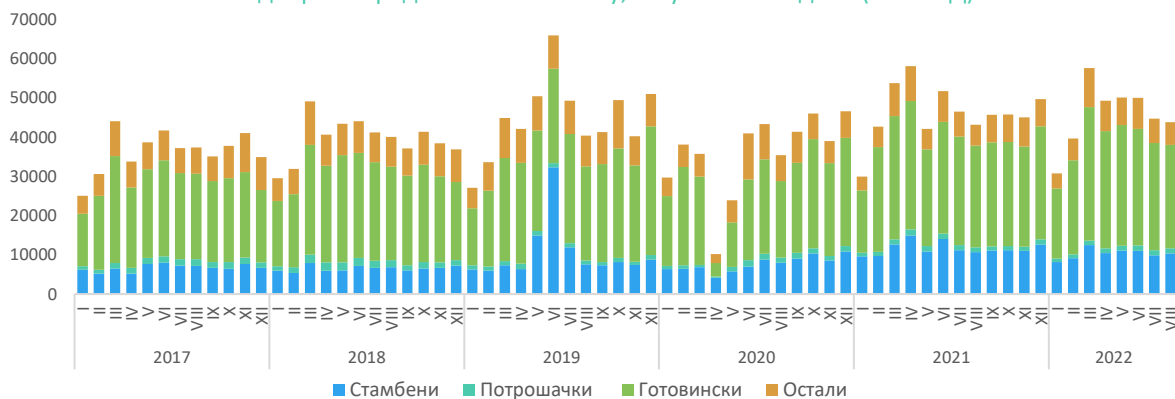

Новоодобрени кредити привреди, август 2022. године (млн РСД)

Обим новоодобрених кредита становништву је у августу 2022. износио 43,8 млрд динара, што је за 1,5% више него у августу претходне године, а за 2,0% мање него у претходном јулу месецу. Међугодишњем повећању допринело је повећање обима новоодобрених потрошачких кредита становништву (8,4% мг), готовинских кредита (1,5% мг), као и осталих кредита (9,2% мг), док је обим новоодобрених стамбених кредита становништву међугодишње смањен за 3,1%.

Новоодобрени кредити становништву, август 2022. године (млн РСД)

Макроекономска стабилност доприноси процесу динаризације у Србији. НБС подстиче процес динаризације кроз обезбеђење ниске и стабилне инфлације, очување релативне стабилности девизног курса, унапређење у области управљања девизним ризиком у приватном сектору, као и другим мерама. Влада Републике Србије доприноси динаризацији пореском политиком и развојем тржишта динарских ХоВ - **учешће дуга у РСД повећано је са 2,5% (2008) на 25,2% у августу 2022. године.**

Становништво се доминантно задужује у динарима и динарска штедња је на вишем нивоу. Динаризација депозита привреде и становништва је у августу 2022. године је износила 36,9%, док је динаризација пласмана сектору привреде и становништва у августу износила 36,3%.

Последњих година динаризација пласмана становништву имала је изражен тренд раста као резултат снажног пада динарских каматних стопа, ниске и стабилне инфлације, као и мера које НБС предузима у циљу подршке процесу динаризације – са 35,1% (2012) на 54,1% (август 2022).

Укупни банкарски кредити на дан 31. августа 2022. године износили су 3,3 млрд динара, што у односу на стање 31. августа прошле године представља повећање од 10,1%, а у односу на претходни месец јул ове године повећање од 0,3%.

Стање дуга по банкарским кредитима, август 2022. године (у млн РСД)

Корисник кредита	31.08.2021.	31.07.2022.	31.08.2022.	Индекс	
	1	2	3	4(3/1)	5(3/2)
Правна лица	1.672.943	1.855.199	1.858.327	111,1	100,2
Предузетници	67.676	71.817	71.392	105,5	99,4
Становништво	1.287.011	1.394.062	1.402.840	109,0	100,6
Укупно	3.027.630	3.321.078	3.332.559	110,1	100,3

У Србији се одржава **адекватна структура активе банкарског сектора**. Аверзија према ризику током криза довела је до интензивнијег инвестирања у ХоВ, чије се учешће након 2015. године стабилизовало и на крају августа 2022. године износи 13,9% нето активе банкарског сектора.

Упркос историјски ниским каматним стопама на депозите, присутна је **стабилност депозита становништва и привреде у структури финансирања, са учешћем од 44% и 29% у укупним обавезама на крају августа 2022. године, респективно.**

Спровођење мера за решавање *NPL*¹, довело је до значајног смањења апсолутног износа проблематичних кредита у портфолијима банака. Апсолутни ниво *NPL*-а је у другом кварталу 2022. наставио да мирује, и даље је знатно испод преткризног нивоа - **учешће *NPL*-а је у августу износило 3,2%**. Основни канали смањења *NPL*-а били су наплата, отпис и уступање (продаја) трећим лицима.

На крају августа 2022. године највеће учешће у проблематичним кредитима чине сектори становништва (50,7%) и привредних друштава (31,6%).

Смањење *NPL* показатеља, од наслеђених-пост-кризног периода рекордних нивоа (23,2%, мај 2015) до ниских 3,2% (август 2022), резултат је системског приступа решавању проблема, правовремене имплементације адекватних мера и одрживости постигнутих резултата. Најистакнутији спроведени прописи са аспекта резултата су: **Одлука о рачуноводственом отпису билансне активе банке** (Сл. гласник РС, бр. 77/2017) и **Стратегија за решавање проблематичних кредита** (за период 2015-2018) и њен наследник **Програм за решавање проблематичних кредита** (за период 2018-2020).

Високу капитализованост банкарског сектора одликују значајне резерве капитала банака у Србији, што им омогућава да се успешно носе са кредитним ризиком, чак и у случају претпостављеног најпесимистичнијег сценарија у стрес тестовима.

Поред висине, капитализованост банкарског сектора одликује и солидна структура у којој око **95% чини најквалитетнији основни акцијски капитал**. Високу солвентност банкарског сектора потврђује и показатељ левериџа², чија је вредност на крају јуна износила 10,7%.

Банкарски сектор у Србији одликује и висока ликвидност, чији показатељи се константно крећу на нивоима знатно вишим од регулаторних минимума (**ликвидна средства чинила су 34,5% укупне активе банкарског сектора у Србији на крају августа 2022. године**). О стабилној структури финансирања и ликвидности банкарског сектора говори и **однос кредита и депозита клијената који је на крају августа 2022. године износио 88,1%**.

¹ NPL (non performing loans) – проблематични кредити.

² Левериџ рачио се обрачунава као количник основног капитала и износа изложености банке, и исказује се као проценат.

III Фискална кретања

Србија је у годинама пре пандемије елиминисала фискални дефицит, а државне инвестиције су достигле близу 5% БДП-а. Виши дефицит у 2020. години (-8,0% БДП-а) настао је као последица виших расхода због пакета мера подршке привреди и становништву и набавке медицинске опреме.

У 2021. години Србија је забележила дефицит од 259,4 млрд динара (-4,1% БДП-а), што је значајно ниже у односу на ниво који је пројектован Фискалном стратегијом (-4,9% БДП-а). На дефицит у 2021. је у великој мери утицао нови пакет фискалних мера подршке привреди у износу од 2,2 млрд евра. Уз то, капитални расходи су у 2021. износили 7,4% и у наредним годинама се очекује њихово задржавање на сличном нивоу.

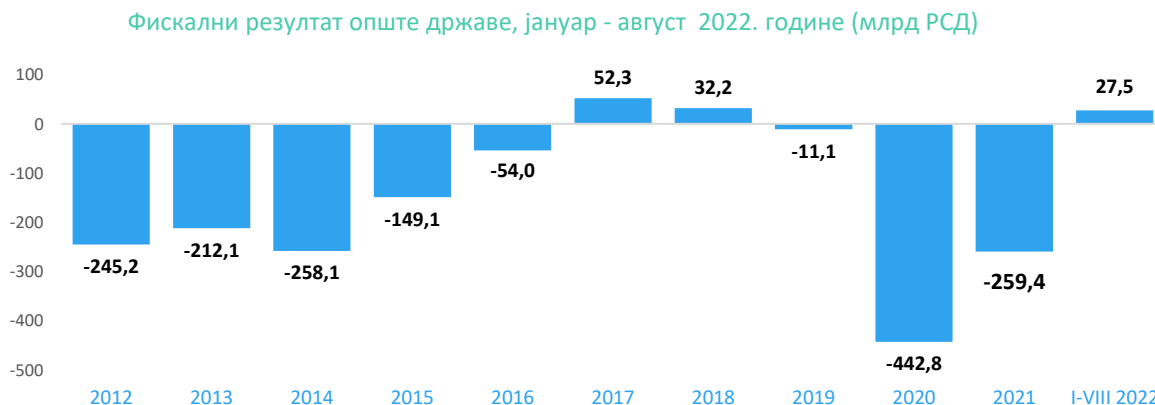
У првој половини 2022. године Република Србија је забележила консолидовани дефицит опште државе од 15,6 млрд РСД (0,5% процењеног БДП-а).

У 2022. је предвиђен дефицит од 3,0% БДП-а, и његово враћање у средњем року на ниво од 1,0% БДП-а.

Фискални резултат опште државе

Република Србија је на нивоу опште државе у периоду јануар - август 2022. године забележила фискални суфицит у износу од 27,5 млрд динара и примарни фискални суфицит у износу од 119,1 млрд динара.

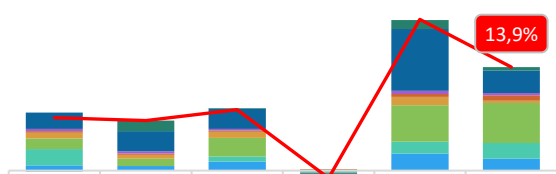

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

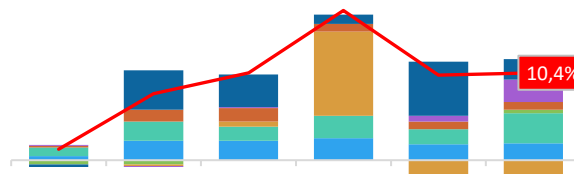
У периоду јануар - август 2022. године, приходи консолидованог буџета опште државе износили су 1.998,5 млрд динара и остварили су номинални раст од 13,9%, односно реални раст од 3,4%, у односу на исти период претходне године, док су расходи износили 1.971,0 млрд динара и за 10,4% номинално, а 0,2% реално, су били већи него у истом периоду 2021. године.

У структури консолидованих прихода опште државе, у периоду јануар - август 2022. године, као и до сада, доминирали су социјални доприноси (30,3%) и приходи од пореза на додатну вредност (25,8%), док су најмање били заступљени приходи од царина (2,5%). С друге стране, у структури консолидованих расхода опште државе, у истом периоду, доминирали су расходи за запослене (22,8%), као и расходи за социјална давања, пре свега пензије (21,4%).

Доприноси годишњој стопи раста јавних прихода, јануар - август 2022. године

Доприноси годишњој стопи раста јавних расхода, јануар - август 2022. године

2017 2018 2019 2020 2021 I-VIII 2022

2017 2018 2019 2020 2021 I-VIII 2022

Непорески приходи и донације
Остали порески приходи
Акцизе
Порез на добит

Доприноси
Царине
ПДВ
Порез на доходак

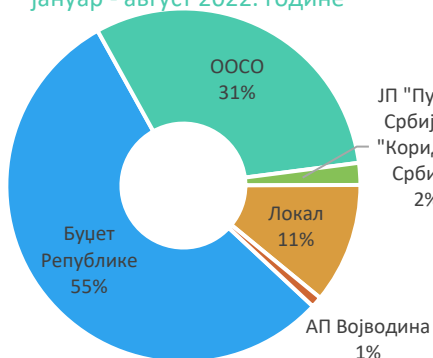
Капитални расходи
Пензије
Камате
Расходи за запослене

Социјална давања
Субвенције
Робе и услуге и остали текући
Укупно стопа раста

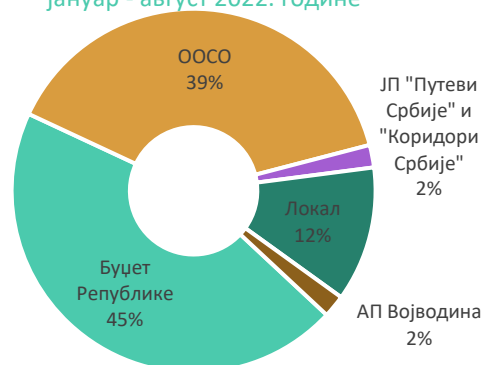
Фискални резултат опште државе по нивоима власти

Посматрано по нивоима власти, у републички буџет се слива највећи део јавних прихода (55,4%), а такође одлази и највећи део јавних расхода (44,5%).

Структура консолидованих јавних прихода по нивоима власти, јануар - август 2022. године

Структура консолидованих јавних расхода по нивоима власти, јануар - август 2022. године

У периоду јануар - август 2022. године остварен је суфицит републичког буџета у износу од 0,5 млрд динара. Приходи су остварени у износу од 1.111,8 млрд динара, од чега су порески приходи износили 1.003,8 млрд динара (90,3%). Највећи део пореских прихода односи се на приходе од ПДВ-а (у износу од 514,8 млрд динара, тј. (51,3%). Непорески приходи остварени су у износу од 101,4 млрд динара (9,1%), а прилив донација је износио 6,6 млрд динара (0,6%). С друге стране, расходи су на републичком нивоу извршени у износу од 1.111,4 млрд динара у

периоду јануар - август 2022. године. Расходи за запослене су били највећи и износили су 236,3 млрд динара (21,3%), потом следе капитални издаци у износу од 206,4 млрд динара (18,6%) и трансфери ООСО који су износили 155,3 млрд динара (14,0%).

Само у августу је остварен дефицит и износу од 0,7 млрд динара. У августу су наплаћени приходи у износу од 119 млрд динара, од чега су порески приходи износили 105,9 млрд динара. Највећи део пореских прихода односи се на уплату ПДВ у износу од 57,3 млрд динара, акциза у износу од 23,0 млрд динара и пореза на добит у износу од 10,4 млрд динара. Непорески приходи остварени су у износу од 12,4 млрд динара, а прилив донација у августу износио је 0,7 млрд динара. Расходи су извршени у износу од 119,7 млрд динара. Расходи за запослене, у августу, су износили 29,0 млрд динара, капитални издаци 22,1 млрд динара, субвенције 13,6 млрд динара, а трансфери ООСО (фонд ПИО, РФЗО, НСЗ, фонд СОВО) 12,8 млрд динара.

Јавни дуг опште државе и централног нивоа власти

Подршка привреди и становништву у условима пандемије утицала је на повећање јавног дуга, који је и даље под контролом, испод Матришког критеријума од 60% БДП-а. **На крају августа 2022. године, учешће јавног дуга општег нивоа државе у БДП-у износило је 54,0% .**

Учешће јавног дуга централног нивоа власти у БДП-у је на крају августа 2022. износило 53,4%. Јавни дуг централног нивоа власти у августу 2022. године у односу на јул исте године повећан је за 92,3 млрд динара и износио је 3.784,5 млрд динара (32,2 млрд евра).

Током августа 2022. године емитовани су динарски државни записи рочности дванаест месеци у износу од 33 млрд динара, док су по основу пројектних и програмских зајмова повучена средства у износу од 20,3 млрд динара. Током месеца августа отплаћене су обавезе у износу од 8,6 млрд динара. Највећи део отплаћених обавеза у августу односи се на неисплаћену девизну штедњу грађанима бивше СФРЈ у износу од 1,3 млрд динара.

Извор података

1. Народна банка Србије, https://nbs.rs/sr_RS/indeks/ https://nbs.rs/sr_RS/indeks/
2. Удружење банака Србије, <https://www.ubs-asb.com/>
3. Министарство финансија Републике Србије, <https://www.mfin.gov.rs/>
4. Управа за јавни дуг Републике Србије, <http://www.javidug.gov.rs/>

